

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

31. januar 2013 *

»Direktiv 98/70/EF — kvaliteten af benzin og dieselolie — artikel 3-5 — miljøspecifikationer for brændstoffer — direktiv 98/34/EF — informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester — artikel 1 og 8 — begrebet »teknisk forskrift« — pligt til meddelelse af udkast til tekniske forskrifter — national lovgivning, der pålægger olieselskaber, der markedsfører benzin og/eller dieselolie, i samme kalenderår også at markedsføre en vis mængde biobrændstof«

I sag C-26/11,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Grondwettelijk Hof (Belgien) ved afgørelse af 22. december 2010, indgået til Domstolen den 17. januar 2011, i sagen:

Belgische Petroleum Unie VZW,

Continental Tanking Company NV,

Belgische Olie Maatschappij NV,

Octa NV,

Van Der Sluijs Group Belgium NV,

Belgomazout Liège NV,

Martens Energie NV,

Transcor Oil Services NV,

Mabanaft BV,

Belgomine NV,

Van Raak Distributie NV,

Bouts NV,

Gabriels & Co NV,

Joassin René NV,

* Processprog: nederlandsk.

Orion Trading Group NV,

Petrus NV,

Argosoil Belgium BVBA

mod

Belgische Staat,

procesdeltagere:

Belgian Bioethanol Association VZW,

Belgian Biodiesel Board VZW,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af dommerne R. Silva de Lapuerta (refererende dommer), fungerende formand for Tredje Afdeling, og K. Lenaerts, G. Arestis, J. Malenovský og T. von Danwitz,

generaladvokat: J. Kokott

justitssekretær: fuldmægtig R. Șereș,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 7. juni 2012,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Belgische Petroleum Unie VZW, Continental Tanking Company NV, Belgische Olie Maatschappij NV, Octa NV, Van Der Sluijs Group Belgium NV, Belgomazout Liège NV, Martens Energie NV, Transcor Oil Services NV, Mabanaf BV, Belgomine NV, Van Raak Distributie NV, Bouts NV, Gabriels & Co NV, Joassin René NV, Orion Trading Group NV, Petrus NV og Argosoil Belgium BVBA ved advokaten P. Mallien og M. Deketelaere
- Belgische Staat ved advocaat J.-F. De Bock
- Belgian Bioethanol Association VZW og Belgian Biodiesel Board VZW ved avocat P. De Bandt
- den belgiske regering ved C. Pochet, som befuldmægtiget, bistået af advocaat J.-F. De Bock
- den nederlandske regering ved C. Wissels og B. Koopman, som befuldmægtigede
- Europa-Kommissionen ved A. Alcover San Pedro og K. Herrmann samt ved E. Manhaeve, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 19. juli 2012,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 3-5 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/70/EF af 13. oktober 1998 om kvaliteten af benzin og dieselolie og om ændring af Rådets direktiv 93/12/EØF (EFT L 350, s. 58), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/30/EF af 23. april 2009 (EUT L 140, s. 88, herefter »direktiv 98/70«), af artikel 4, stk. 3, TEU, af artikel 26, stk. 2, TEUF, artikel 28 TEUF og artikel 34-36 TEUF samt af artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/48/EF af 20. juli 1998 (EFT L 217, s. 18, herefter »direktiv 98/34«).
- 2 Anmodningen er blevet fremsat i forbindelse med en tvist mellem Belgische Petroleum Unie VZW, Continental Tanking Company NV, Belgische Olie Maatschappij NV, Octa NV, Van Der Sluijs Group Belgium NV, Belgomazout Liège NV, Martens Energie NV, Transcor Oil Services NV, Mabanaf BV, Belgomine NV, Van Raak Distributie NV, Bouts NV, Gabriels & Co NV, Joassin René NV, Orion Trading Group NV, Petrus NV og Argosoil Belgium BVBA (herefter, under ét, »BPU m.fl.«) og Belgische Staat vedrørende lov af 22. juli 2009 om pligt til iblanding af biobrændstof i fossile motorbrændstoffer, der bringes i omsætning (*Belgisch Staatsblad*, 3.8.2009, s. 51920, herefter »lov om iblandingspligt«).

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 98/34

- 3 Artikel 1 i direktiv 98/34:

»I dette direktiv forstås ved:

- 1) »produkt«: alle produkter, der fremstilles industrielt, og alle landbrugsprodukter, herunder også fiskeriprodukter

[...]

- 3) »teknisk specifikation«: en specifikation, der indeholdes i et dokument, som fastlægger karakteristika for et produkt, som f.eks. kvalitet, brugsegenskaber, sikkerhed, dimensioner, herunder forskrifter for varen vedrørende handelsmæssig betegnelse, terminologi, symboler, prøvning og prøvningsmetoder, emballering, mærkning eller etikettering samt procedurer for overensstemmelsesvurdering.

[...]

- 4) »andet krav«: et krav, der ikke er en teknisk specifikation, og som pålægges et produkt af bl.a. forbruger- eller miljøbeskyttelseshensyn, og som vedrører produktets livscyklus efter markedsføring, såsom betingelser for anvendelse, genanvendelse, genbrug eller bortskaffelse, når disse betingelser kan influere betydeligt på sammensætningen af produktet, dets natur eller afsætningen af det.

[...]

- 11) »teknisk forskrift«: en teknisk specifikation eller et andet krav eller en forskrift vedrørende tjenester, herunder de administrative bestemmelser, der gælder herfor, som retligt eller faktisk skal overholdes ved markedsføring, levering eller anvendelse af en tjeneste, eller etablering af en operatør af tjenester i en medlemsstat eller i en væsentlig del af denne stat, samt medlemsstaternes love og administrative bestemmelser vedrørende forbud mod fremstilling, import, markedsføring eller anvendelse af et produkt eller forbud mod levering eller anvendelse af en tjeneste eller mod, at en tjenesteyder etablerer sig, jf. dog artikel 10.

[...]

[...]«

- 4 Direktivets artikel 8, stk. 1, første afsnit, bestemmer:

»Med forbehold af artikel 10 sender medlemsstaterne straks Kommissionen ethvert udkast til teknisk forskrift, medmindre der er tale om en almindelig gengivelse af en international eller europæisk standard, i hvilket tilfælde det vil være tilstrækkeligt at oplyse herom. De meddeler ligeledes Kommissionen grundene til, at det er nødvendigt at indføre en sådan teknisk forskrift, medmindre disse grunde allerede fremgår af udkastet.«

- 5 Direktivets artikel 10, stk. 1, bestemmer:

»Artikel 8 og 9 finder ikke anvendelse på medlemsstaternes love eller administrative bestemmelser eller på frivillige aftaler, hvis medlemsstaterne dermed

- opfylder forpligtelser som følge af en international aftale, der tager sigte på vedtagelse af fælles tekniske specifikationer eller forskrifter vedrørende tjenester i Fællesskabet

[...]

- blot ændrer en teknisk forskrift i henhold til artikel 1, nr. 11), på anmodning af Kommissionen med henblik på at fjerne en samhandelshindring eller – for så vidt angår forskrifter vedrørende tjenester – en hindring for den frie udveksling af tjenester eller den frie etableringsret for tjenesteydere.«

Direktiv 98/70

- 6 Artikel 3 i direktiv 98/70 med overskriften »Benzin« bestemmer i stk. 1-3:

»1. Senest den 1. januar 2000 forbyder medlemsstaterne markedsføring af blyholdig benzin på deres område.

2. Medlemsstaterne påser, at benzin kun må markedsføres på deres område, såfremt den er i overensstemmelse med miljøspecifikationer i bilag I.

Medlemsstaterne kan dog for regionerne i den yderste periferi fastsætte specifikke bestemmelser om indførelse af benzin med et maksimalt svovlindhold på 10 mg/kg. Medlemsstater, der anvender denne bestemmelse, underretter Kommissionen herom.

3. Medlemsstaterne kræver, at leverandørerne sikrer, at der markedsføres benzin med et maksimalt oxygenindhold på 2,7% og et maksimalt ethanolindhold på 5% indtil 2013 og kan kræve, at denne form for benzin markedsføres i en længere periode, hvis det anses for nødvendigt. De sikrer, at forbrugerne modtager tilstrækkelige oplysninger vedrørende indholdet af biobrændstof i benzin og navnlig om hensigtsmæssig brug af forskellige benzinblandinger.«

- 7 Bilag I til direktiv 98/70 med overskriften »Miljøspekifikationer for brændstoffer til brug i køretøjer med motor med styret tænding« fastsætter for benzin en maksimal grænseværdi for ethanol på 10% v/v.
- 8 Direktivets artikel 4 med overskriften »Dieselolie« bestemmer i stk. 1:
- »Medlemsstaterne påser, at dieselolie kun kan markedsføres på deres område, såfremt den er i overensstemmelse med spekifikationen i bilag II.
- Uanset kravene i bilag II kan medlemsstaterne tillade markedsføring af diesel med et indhold af fedtsyremethylestere (FAME) på over 7%.
- Medlemsstaterne sikrer, at forbrugerne informeres fyldestgørende om indholdet af biobrændstoffer, navnlig FAME, i dieselolie.«
- 9 I henhold til det pågældende direktivs bilag II med overskriften »Miljøspekifikationer for brændstoffer til brug i køretøjer med motor med styret tænding« er den maksimale grænseværdi for indholdet af FAME i diesel fastsat til 7% v/v.
- 10 Samme direktivs artikel 5 med overskriften »Frie varebevægelser« har følgende ordlyd:
- »Ingen medlemsstat må forbyde, begrænse eller hindre markedsføring af brændstoffer, der er i overensstemmelse med kravene i dette direktiv.«

Direktiv 2003/30/EF

- 11 I 19. og 21. betragtning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/30/EF af 8. maj 2003 om fremme af anvendelsen af biobrændstoffer og andre fornyelige brændstoffer til transport (EUT L 123, s. 42) anføres:
- »(19) I sin beslutning af 18. juni 1998 (EFT 1998 C 210, s. 215) opfordrede Europa-Parlamentet til over fem år at øge biobrændstoffers markedsandel til 2% ved hjælp af en række foranstaltninger, herunder afgiftsfritagelser, finansiel støtte til forarbejdningsindustrien og fastsættelse af en obligatorisk andel af biobrændstoffer for olieselskaberne.
- [...]
- (21) Nationale politikker til fremme af anvendelsen af biobrændstoffer bør ikke føre til et forbud mod fri omsætning af brændstoffer, som opfylder de harmoniserede miljøspekifikationen, der er fastlagt i fællesskabslovgivningen.«
- 12 Dette direktiv har, i henhold til dets artikel 1, til formål at fremme anvendelsen af biobrændstoffer eller andre fornyelige brændstoffer, der skal erstatte diesel eller benzin til transportformål i medlemsstaterne, med henblik på at bidrage til overholdelsen af forpligtelserne med hensyn til klimaændringer, miljøvenlig forsyningssikkerhed og fremme af vedvarende energikilder.
- 13 Direktivets artikel 3, stk. 1, er affattet som følger:
- »a) Medlemsstaterne bør sikre, at en minimumsandel af biobrændstoffer og andre fornyelige brændstoffer markedsføres på deres område, og at der med henblik herpå fastsættes nationale vejledende mål.

- b) i) En referenceværdi for disse mål er 2%, beregnet på grundlag af energiindhold, af al benzin og diesel, der markedsføres til transport på deres område senest den 31. december 2005.
- ii) En referenceværdi for disse mål er 5,75%, beregnet på grundlag af energiindhold, af al benzin og diesel, der markedsføres til transport på deres område senest den 31. december 2010.«

Direktiv 2009/28/EF

- 14 I niende betragtning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder og om ændring og senere ophævelse af direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF (EUT L 140, s. 16), anføres:

»Det Europæiske Råd bekræftede på sit møde i marts 2007 Fællesskabets tilsagn om at udvikle energi fra vedvarende energikilder efter 2010 i hele Fællesskabet. Det tilsluttede sig et bindende mål om, at energi fra vedvarende energikilder skal udgøre 20% af Fællesskabets samlede energiforbrug senest i 2020, og et bindende mål, som alle medlemsstater skal opfylde, om, at biobrændstoffer senest i 2020 skal udgøre minimum 10% af forbruget af benzin og diesel til transport på en omkostningseffektiv måde. Det erklærede, at den bindende karakter af målsætningen for biobrændstoffer er hensigtsmæssig, under forudsætning af at produktionen er bæredygtig, at det er muligt at få andengenerationsbiobrændstof i handlen, og at [direktiv 98/70] ændres, så der tillades passende blandingsniveauer. [...]«

- 15 Artikel 1 i direktiv 2009/28 bestemmer:

»Dette direktiv fastsætter en fælles ramme for fremme af energi fra vedvarende energikilder. Det fastsætter bindende nationale mål for den samlede andel af energi fra vedvarende energikilder i det udvidede endelige energiforbrug og for andelen af energi fra vedvarende energikilder på transportområdet. [...]«

- 16 Direktivets artikel 3, stk. 4, første afsnit, bestemmer:

»Hver medlemsstat sikrer, at andelen af energi fra vedvarende energikilder inden for alle former for transport i 2020 mindst svarer til 10% af det endelige energiforbrug på transportområdet i medlemsstaten.«

- 17 Samme direktivs artikel 26, stk. 2 og 3, bestemmer:

»2. I direktiv 2003/30/EF ophæves artikel 2, artikel 3, stk. 2, 3 og 5, og artikel 5 og 6 med virkning fra den 1. april 2010.

3. Direktiv 2001/77/EF og direktiv 2003/30/EF ophæves med virkning fra den 1. januar 2012.«

Belgisk ret

- 18 Artikel 4, stk. 1, i lov om iblandingspligt bestemmer:

»Registrerede olieselskaber, der bringer olie og/eller benzin i omsætning, er i samme kalenderår forpligtet til også bringe en mængde bæredygtig biobrændstof i omsætning. Denne mængde fastsættes således:

— FAME med mindst [4% v/v] i de mængder af dieselolieprodukter, der bringes i omsætning

— Bioethanol, ren eller i form af bio-ETBE, med mindst 4% v/v i de mængder af benzinprodukter, der bringes i omsætning.»

19 Lov om iblandingspligts artikel 5 er affattet som følger:

»Når bæredygtig biobrændstof bringes i omsætning som omhandlet i artikel 4, skal dette ske ved iblanding i benzin og/eller dieselolieprodukter, der er bragt i omsætning under overholdelse af produktnormerne NBN EN 590 for dieselolieprodukter og NBN EN 228 for benzinprodukter.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

20 Ved stævning indgivet den 15. oktober 2009 til den forelæggende ret har BPU m.fl. nedlagt påstand om annullation af lov om iblandingspligt.

21 Det er på denne baggrund, at Grondwettelijk Hof har besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Skal artikel 3, 4 og 5 i [...] direktiv [98/70] samt i givet fald artikel 4, stk. 3, [TEU] og artikel 26, stk. 2 [TEUF], artikel 28 [TEUF] og artikel 34-36 [TEUF] fortolkes således, at de er til hinder for en lovbestemmelse, hvorefter alle registrerede olieselskaber, der bringer benzin- og/eller dieselolieprodukter i omsætning, er forpligtet til i samme kalenderår også at bringe bæredygtige biobrændstoffer i omsætning, nemlig bioethanol i ren form eller i form af bio-ETBE, i en mængde, der svarer til mindst 4% v/v af den mængde benzinprodukter, der er bragt i omsætning, og FAME i en mængde, der svarer til mindst 4% v/v af den mængde dieselolieprodukter, der er bragt i omsætning?
- 2) Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende, skal artikel 8 i direktiv [98/34] fortolkes således, at der, uanset direktivets artikel 10, stk. 1, første led, er pligt til at meddele Kommissionen et lovforslag, hvorefter alle registrerede olieselskaber, der bringer benzin- og/eller dieselolieprodukter i omsætning, er forpligtet til i samme kalenderår også at bringe bæredygtige biobrændstoffer i omsætning, nemlig bioethanol i ren form eller i form af bio-ETBE, i en mængde, der svarer til mindst 4% v/v af den mængde benzinprodukter, der er bragt i omsætning, og FAME i en mængde, der svarer til mindst 4% v/v af den mængde dieselolieprodukter, der er bragt i omsætning?»

Formaliteten med hensyn til anmodningen om præjudiciel afgørelse

22 Belgian Bioethanol Association VZW og Belgian Biodiesel Board VZW har gjort gældende, at anmodningen om præjudiciel afgørelse ikke kan antages til realitetsbehandling, eftersom BPU m.fl. i forbindelse med sagen for den forelæggende ret ikke på noget tidspunkt har påberåbt sig en tilsidesættelse af direktiv 98/34 og direktiv 98/70, således at den fortolkning af EU-retten, som den pågældende ret har anmodet om, åbenbart ikke har nogen forbindelse med hovedsagens genstand.

23 I denne forbindelse bemærkes, at den omstændighed, at parterne i hovedsagen ikke for den forelæggende ret har anført, at sagen rejser et EU-retligt spørgsmål, ikke er til hinder for, at retten forelægger en anmodning for Domstolen. Artikel 267, stk. 2 og 3, TEUF, hvorefter Domstolen har kompetence til at afgøre præjudicielle spørgsmål, »såfremt et sådant spørgsmål rejses ved en ret i en af medlemsstaterne«, indebærer ikke, at Domstolen kun kan behandle de sager, i hvilke en af hovedsagens parter har rejst spørgsmålet om EU-rettens fortolkning eller gyldighed; Domstolen kan også behandle de sager, hvori et sådant spørgsmål rejses ex officio af den nationale ret, når denne skønner, at en afgørelse af dette spørgsmål »er nødvendig, før den afsiger sin dom« (dom af 16.6.1981, sag 126/80, Salonia, Sml. s. 1563, præmis 7, og af 8.3.2012, sag C-251/11, Huet, præmis 23).

- 24 Endvidere tilkommer det inden for rammerne af den procedure, der er indført ved artikel 267 TEUF, ifølge fast retspraksis udelukkende den nationale retsinstans, som tvisten er indbragt for, og som har ansvaret for den retsafgørelse, som skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, såvel om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, som relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når de stillede spørgsmål vedrører fortolkningen af EU-retten, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse (dom af 18.12.2007, sag C-341/05, Laval un Partneri, Sml. I, s. 11767, præmis 45, og dom af 18.3.2010, forenede sager C-317/08 - C-320/08, Alassini m.fl., Sml. I, s. 2213, præmis 25).
- 25 For så vidt som direktiv 98/70 indeholder bestemmelser, der fastsætter miljøspecifikationer for sammensætningen af benzin og dieselolie, som dette direktiv har til formål at sikre fri bevægelighed for inden for Den Europæiske Union, og for så vidt som den forelæggende ret er af den opfattelse, at den belgiske lovgivnings overtrædelse af disse bestemmelser vil være i strid med retten til fri erhvervsudøvelse samt med lighedsprincippet og princippet om forbud mod forskelsbehandling, kan det ikke gøres gældende, at den fortolkning af EU-retten, som retten har anmodet om, åbenbart ikke har nogen forbindelse med hovedsagens genstand.
- 26 På denne baggrund kan anmodningen om præjudiciel afgørelse antages til realitetsbehandling.

Om de præjudicielle spørgsmål

Om det første spørgsmål

- 27 Indledningsvis bemærkes, at når et spørgsmål er reguleret ved harmoniserede bestemmelser på EU-plan, skal alle nationale foranstaltninger herom bedømmes på grundlag af de harmoniserede bestemmelser (jf. dom af 12.10.1993, sag C-37/92, Vanacker og Lesage, Sml. I, s. 4947, præmis 9, af 13.12.2001, sag C-324/99, DaimlerChrysler, Sml. I, s. 9897, præmis 32, og af 30.4.2009, sag C-132/08, Lidl Magyarország, Sml. I, s. 3841, præmis 42 og 46).
- 28 På denne baggrund må det antages, at den forelæggende ret med det første spørgsmål nærmere bestemt ønsker oplyst, om artikel 3-5 i direktiv 98/70 skal fortolkes således, at de er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, som pålægger olieselskaber, der markedsfører benzin og/eller dieselolie, i samme kalenderår også at markedsføre en vis mængde biobrændstof, når denne mængde beregnes som en procentdel af den samlede mængde af de pågældende produkter, som de markedsfører årligt.
- 29 Artikel 3, stk. 2, i direktiv 98/70, sammenholdt med bilag I til direktivet, fastsætter for benzin en maksimal grænseværdi for ethanol på 10% v/v.
- 30 I medfør af direktivets artikel 4, stk. 1, sammenholdt med bilag II til samme direktiv, er den maksimale grænseværdi for indholdet af FAME i dieselolie med forbehold for tilladelsen i henhold til det pågældende stk. 1, andet afsnit, fastsat til 7% v/v.
- 31 Ved at pålægge olieselskaberne at markedsføre en minimumsmængde af bioethanol og FAME, dvs. 4% v/v af den mængde henholdsvis benzin og dieselolie, som de markedsfører, fastsætter lov om iblandingspligt nogle bindende minimumsprocentdele for biobrændstoffer, som ligger under de maksimale grænseværdier, der er fastsat i artikel 3 og 4 i direktiv 98/70.
- 32 Det følger heraf, at disse procentsatser er i overensstemmelse med nævnte artikel 3 og 4, og at disse bestemmelser ikke er til hinder for en lovgivning som den i hovedsagen omhandlede.

- 33 På denne baggrund bemærkes, at direktiv 98/70 ikke fastsætter minimumsgrænseværdier for indholdet af biobrændstoffer i benzin og diesel, og at markedsføring af brændstof, der er i overensstemmelse med direktivets krav, i henhold til direktivets artikel 5 ikke kan forbydes, begrænses eller hindres.
- 34 Lov om iblandingspligt fastsætter imidlertid nogle bindende minimumsprocentdele for biobrændstoffer, som i henhold til direktivets artikel 5 skal markedsføres ved iblanding i benzin og dieselolie.
- 35 De bindende minimumsprocentdele for biobrændstoffer, der er fastsat i lov om iblandingspligt, finder anvendelse ikke på hver enkelt liter brændstof, der markedsføres, men på den samlede årligt markedsførte mængde brændstof.
- 36 En sådan forpligtelse kan, som generaladvokaten anførte i punkt 48-52 i forslaget til afgørelse, begrænse markedsføringen af de brændstoffer, som er i overensstemmelse med kravene i direktiv 98/70.
- 37 Bestemmelserne i direktiv 98/70, og navnlig direktivets artikel 5, kan imidlertid ikke fortolkes uafhængigt af bestemmelserne i direktiv 2003/30 og direktiv 2009/28, som var gældende på tidspunktet for de i hovedsagen omhandlede faktiske omstændigheder og indgivelsen af anmodningen om præjudiciel afgørelse.
- 38 Den omstændighed, at direktiv 2009/28 og direktiv 2009/30, hvilket sidstnævnte ændrer direktiv 98/70, blev vedtaget og trådte i kraft på samme dato, og den omstændighed, at disse direktiver sammen med direktiv 2003/30 er en del af en samlet række foranstaltninger, som tilsigter at fremme produktion og brug af vedvarende energikilder, peger på, at unionslovgiver har ønsket at sikre en nødvendig sammenhæng mellem disse direktiver.
- 39 I denne forbindelse bemærkes, at direktiv 2003/30, som ifølge dets artikel 1 tilsigtede at fremme anvendelsen af biobrændstoffer, der skal erstatte diesel eller benzin til transportformål i medlemsstaterne, ikke pålagde medlemsstaterne at anvende bestemte midler for at nå disse vejledende mål, men overlod det til medlemsstaterne frit at vælge, hvilke foranstaltninger der skal vedtages (jf. dom af 10.9.2009, sag C-201/08, Plantanol, Sml. I, s. 8343, præmis 35).
- 40 Det fremgår således af 19. betragtning til det pågældende direktiv, at medlemsstaterne rådede over forskellige midler til at nå de af direktivet fastsatte mål, såsom bl.a. en afgiftsfritagelsesordning, finansiel støtte til forarbejdningsindustrien og fastsættelse af en obligatorisk andel af biobrændstoffer for olieselskaberne (jf. Plantanol-dommen, præmis 36).
- 41 Det følger heraf, at artikel 5 i direktiv 98/70, sammenholdt med bestemmelserne i direktiv 2003/30, ikke var til hinder for, at en medlemsstat pålægger olieselskaber på dens marked at bringe en obligatorisk procentdel biobrændstof i omsætning til transportformål med henblik på at nå de nationale vejledende mål, som medlemsstaten har fastsat i overensstemmelse med sidstnævnte direktivs artikel 3, stk. 1.
- 42 Dette resultat er så meget desto mere uomgængeligt, hvis den pågældende artikel 5 sammenholdes med bestemmelserne i direktiv 2009/28, der, som det fremgår af niende betragtning til direktivet og af direktivets artikel 1, fastsætter bindende nationale mål for andelen af energi fra vedvarende energikilder på transportområdet.
- 43 I denne forbindelse anføres i den pågældende betragtning det mål, som Rådet tilsluttede sig i marts 2007, og som alle medlemsstater skal opfylde, om, at biobrændstoffer senest i 2020 skal udgøre minimum 10% af forbruget af benzin og diesel til transport på en omkostningseffektiv måde.

- 44 Dette mål bekræftes af artikel 3, stk. 4, første afsnit, i direktiv 2009/28, som bestemmer, at energien fra vedvarende energikilder inden for alle former for transport i 2020 mindst skal svare til 10% af det endelige energiforbrug på transportområdet i medlemsstaten.
- 45 Det var på denne baggrund, at direktiv 98/70 blev ændret ved direktiv 2009/30 med henblik på, i overensstemmelse med det mål, som medlemsstaterne i henhold til sidstnævnte direktiv samt til direktiv 2003/30 og direktiv 2009/28 skal forfølge, bl.a. at fastsætte passende blandingsniveauer for biobrændstoffer og fossile motorbrændstoffer, såsom de, der følger af forskrifterne i artikel 3, stk. 2, og artikel 4, stk. 1, i direktiv 98/70, sammenholdt med henholdsvis bilag I og II til direktivet.
- 46 En national lovgivning, der pålægger olieselskaber obligatoriske procentdele biobrændstof med henblik på at nå de nationale mål, der er fastsat i direktiv 2003/30 og direktiv 2009/28, kan derfor ikke anses for at være i strid med artikel 3-5 i direktiv 98/70, når disse procentdele er i overensstemmelse med de maksimale grænseværdier, der er fastsat i dette sidstnævnte direktiv, og når de finder anvendelse ikke på hver enkelt liter brændstof, der markedsføres, men på den samlede mængde brændstof, der årligt markedsføres af selskaberne.
- 47 På denne baggrund skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 3-5 i direktiv 98/70 skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, som i overensstemmelse med det mål om fremme af anvendelsen af biobrændstoffer på transportområdet, som medlemsstaterne i henhold til direktiv 2003/30, direktiv 2009/28 og direktiv 2009/30 skal forfølge, pålægger de olieselskaber, der markedsfører olie og/eller benzin, i samme kalenderår også at markedsføre en vis mængde biobrændstof, når denne mængde beregnes som en procentdel af den samlede mængde af de pågældende produkter, som de markedsfører årligt, og når denne procentdel er i overensstemmelse med de maksimale grænseværdier, som er fastsat ved direktiv 98/70.

Om det andet spørgsmål

- 48 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 8 i direktiv 98/34 skal fortolkes således, at der i henhold til bestemmelsen er pligt til at give meddelelse om et forslag til en national lovgivning, der forpligter olieselskaber, som markedsfører benzin- og/eller dieselolieprodukter, til i samme kalenderår også at markedsføre en vis procentdel biobrændstoffer.
- 49 Det følger af fast retspraksis, at direktiv 98/34 har til formål gennem en præventiv kontrol at sikre varernes frie bevægelighed, der er en del af Den Europæiske Unions grundlag, og at en sådan kontrol er hensigtsmæssig i det omfang, tekniske forskrifter, som er omfattet af direktivet, kan udgøre hindringer for samhandelen mellem medlemsstater, idet sådanne kun kan tillades, såfremt de er nødvendige for at tilgodese tvingende hensyn af almen interesse (jf. dom af 8.9.2005, sag C-303/04, Lidl Italia, Sml. I, s. 7865, præmis 22, af 15.4.2010, sag C-433/05, Sandström, Sml. I, s. 2885, præmis 42, og af 9.6.2011, sag C-361/10, Intercommunale Intermosane og Fédération de l'industrie et du gaz, Sml. I, s. 5079, præmis 10).
- 50 Da meddelelsespligten, som er omhandlet i artikel 8, stk. 1, første afsnit, i direktiv 98/34, er et væsentligt led i gennemførelsen af denne kontrol, styrkes kontrollens effektivitet i det omfang, direktivet fortolkes således, at en tilsidesættelse af meddelelsespligten må anses for en væsentlig proceduremangel, der kan medføre, at de pågældende tekniske forskrifter ikke kan bringes i anvendelse, således at de følgelig ikke kan gøres gældende over for borgerne (jf. Lidl Italia-dommen, præmis 23, og Sandström-dommen, præmis 43).
- 51 I denne forbindelse bemærkes, at det følger af artikel 1, nr. 11), i direktiv 98/34, at begrebet »teknisk forskrift« opdeles i tre kategorier, nemlig for det første »teknisk specifikation« som omhandlet i direktivets artikel 1, nr. 3), for det andet »andet krav« som defineret i artikel 1, nr. 4), og for det tredje forbud mod fremstilling, import, markedsføring eller anvendelse af et produkt, hvilket forbud er

omfattet af samme direktivs artikel 1, nr. 11) (jf. dom af 21.4.2005, sag C-267/03, Lindberg, Sml. I, s. 3247, præmis 54, og af 8.11.2007, sag C-20/05, Schwibbert, Sml. I, s. 9447, præmis 34, samt dommen i sagen Intercommunale Interomosane og Fédération de l'industrie et du gaz, præmis 11).

- 52 Selv om det antages, at bestemmelserne i lov om iblandingspligt henhører under en af disse tre kategorier, skal det først undersøges, om den meddelelsespligt, der er fastsat i artikel 8, stk. 1, første afsnit, i direktiv 98/34, finder anvendelse i en situation som den, der foreligger i hovedsagen.
- 53 I denne forbindelse bemærkes, at i henhold til artikel 10, stk. 1, sidste led, i direktiv 98/34 finder direktivets artikel 8 ikke anvendelse på medlemsstaternes love eller administrative bestemmelser, hvis medlemsstaterne dermed blot ændrer en teknisk forskrift i henhold til dette direktivs artikel 1, nr. 11), på anmodning af Kommissionen med henblik på at fjerne en samhandelshindring.
- 54 For så vidt angår hovedsagen fremgår det imidlertid af de sagsakter, som Domstolen er i besiddelse af, at Kongeriget Belgien i henhold til artikel 8, stk. 1, første afsnit, i direktiv 98/34 i 2007 fremsendte Kommissionen et forslag til en lovgivning, der indeholdt en pligt til at markedsføre biobrændstof, som gav anledning til en detaljeret udtalelse og nogle bemærkninger fra Kommissionens side, som blev afgivet i henhold til henholdsvis direktivets artikel 9, stk. 2, og artikel 8, stk. 2, og som vedrørte de mindsteprocentsatser for de biobrændstoffer, som forslaget foreskrev, samt gennemførelsesbestemmelser for disse.
- 55 Det fremgår ligeledes af sagsakterne, at Kongeriget Belgien i forlængelse af denne detaljerede udtalelse og bemærkningerne i 2009 gav meddelelse om et foreløbigt forslag til lov om iblandingspligt, hvori bestemmelserne vedrørende de lovpligtige mindsteprocentsatser for biobrændstof og gennemførelsesbestemmelserne for disse procentsatser var blevet ændret på baggrund af de pågældende udtalelser og bemærkninger.
- 56 Det følger heraf, at Kongeriget Belgien under disse omstændigheder blot ændrede bestemmelserne i et forslag til en lovgivning på anmodning af Kommissionen med henblik på at fjerne en samhandelshindring, således at meddelelsespligten i artikel 8, stk. 1, første afsnit, i direktivet 98/34 i henhold til direktivets artikel 10, stk. 1, sidste led, ikke finder anvendelse på forslaget til lov om iblandingspligt.
- 57 På denne baggrund skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 8 i direktiv 98/34, sammenholdt med direktivets artikel 10, stk. 1, sidste led, skal fortolkes således, at den ikke indebærer en pligt til at give meddelelse om et forslag til en national lovgivning, der forpligter olieselskaber, som markedsfører benzin og/eller dieselolie, til i samme kalenderår også at markedsføre en vis procentdel biobrændstoffer, når dette forslag efter i henhold til nævnte artikel 8, stk. 1, første afsnit, at være blevet meddelt er blevet ændret med henblik på at tage hensyn til Kommissionens bemærkninger til dette forslag, og når det således ændrede forslag dernæst er blevet meddelt Kommissionen.

Sagens omkostninger

- 58 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

- 1) **Artikel 3-5 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/70/EF af 13. oktober 1998 om kvaliteten af benzin og dieselolie og om ændring af Rådets direktiv 93/12/EØF, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/30/EF af 23. april 2009, skal fortolkes**

således, at de ikke er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, som i overensstemmelse med det mål om fremme af anvendelsen af biobrændstoffer på transportområdet, som medlemsstaterne i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/30/EF af 8. maj om fremme af anvendelsen af biobrændstoffer og andre fornyelige brændstoffer til transport, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder og om ændring og senere ophævelse af direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF og direktiv 2009/30 skal forfølge, pålægger de olieselskaber, der markedsfører benzin og/eller dieselolie, i samme kalenderår også at markedsføre en vis mængde biobrændstof, når denne mængde beregnes som en procentdel af den samlede mængde af de pågældende produkter, som de markedsfører årligt, og når denne procentdel er i overensstemmelse med de maksimale grænseværdier, som er fastsat ved direktiv 98/70, som ændret ved direktiv 2009/30.

- 2) Artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/48/EF af 20. juli 1998, sammenholdt med nævnte direktivs artikel 10, stk. 1, sidste led, skal fortolkes således, at den ikke indebærer en pligt til at give meddelelse om et forslag til en national lovgivning, der forpligter olieselskaber, som markedsfører benzin og/eller dieselolie, til i samme kalenderår også at markedsføre en vis procentdel biobrændstoffer, når dette forslag efter i henhold til nævnte artikel 8, stk. 1, første afsnit, at være blevet meddelt er blevet ændret med henblik på at tage hensyn til Kommissionens bemærkninger til dette forslag, og når det således ændrede forslag dernæst er blevet meddelt Kommissionen.

Underskrifter